

Тази неделя в [електронната библиотека](#) на [desebg.com](#) представям новият сборник на Комисията по досиетата „ПГУ-ДС и Варшавският пакт срещу НАТО 1959-1991”. Той излиза под №30 от документалната поредица „Из архивите на ДС” на независимия държавен орган и е част от неговата изследователска програма за 2015 г.

Официалното му представяне със състоя през февруари 2016 г. в Централния военен клуб заедно със сборника (№25) [„Военното разузнаване и Варшавският пакт срещу НАТО”](#)

Архивите документи за дейността на Първо главно управление на ДС (ПГУ, разузнаването) срещу Северноатлантическия пакт са особено актуални, защото в основата си разкриват задачите на една от най-интегрираните с КГБ структури на Държавна сигурност, спускани ѝ от Кремъл.

Документите много ясно показват, че българското разузнаване по време на управлението на БКП не е водило самостоятелна политика, такава каквато я разбираме днес по отношение на националната сигурност, а е пряко подчинено на тоталитарните комунистически интереси на своите партийни ръководители в Политбюро на ЦК на БКП и респективно на интересите на съветския КГБ.

Затова не е учудващо, че една от основните задачи, възложени от по-големия „брат” на ПГУ е да работи по разкриването на признаци за внезапно ракетно-ядрено нападение (РЯН) срещу страните от Варшавския договор.

Тази първостепенна задача е вменена от Политбюро на ЦК на КПС на КГБ в началото на 80-те години на ХХ век като постоянно и неотменимо задание, описано в книгата на британският учен и аналитик Кристофър Андрю и съветският архивар от КГБ Василий Митрохин „Тайната история на КГБ“ като показателен пример за шизофреничната обстановка, в която управляват съветските ръководители и отражението върху работата на пряко подчинените им разузнавателни служби.

Вторият основен стълб в дейността на ПГУ-ДС се изразява в провеждането на различни активни мероприятия, насочени към различни страни-членки на НАТО.

Ефективността на тези активни мероприятия, въпреки ангажирането на сериозен оперативен ресурс, а също така и финансов, трудно може да бъде определена като голяма.

Архивните документи от 60-те години показват, че ПГУ-ДС не разполага с оперативни и агентурни възможности в някои от страните-членки на НАТО като Великобритания, поради което не съумява да извършва каквито и да е мероприятия на нейна територия.

След подписването на първото по рода си споразумение за сътрудничество между МВР-ДС и КГБ през 1972 г. Първо главно управление на ДС сключва отделен документ за взаимодействие със съветското ПГУ и една от новите му задачи е да прониква в обекти на НАТО.

След подписването на Заключителния акт на Съвещанието по сигурност и сътрудничество в Европа в Хелзинки през 1975 г. от държави от Запада и Източния блок, ПГУ се опитва да противодейства на обвиненията от запад за неспазването на някои от споразуменията от Хелзинки, една част, от които се свързват с нарушаването на основните човешки права.

Сборникът съдържа редица документални свидетелства за разпространяване по различни канали от ПГУ на фалшиви документи, изготвени от КГБ, отнасящи се до страни от Западна Европа.

Друга част от документите разкрива дейността на ПГУ по отношение на натовски страни като Италия, Гърция и Турция.

Изданието е част от международен изследователски проект „Принос към историята на НАТО”, видяна през архивите на Варшавския пакт.

В книжното издание на сборника са включени 150 документа, а в разширения електронен вариант (dvd) – 201 документа, като обхващат периода 1959-1991 г. Както и останалите документални сборници на Комисията по досиетата и този се разпространява безплатно, а неговия електронно издание може да бъде изтиглено от сайта ѝ (comdos.bg).

„ПГУ-ДС и Варшавският пакт срещу НАТО 1959-1991”, издание на Комисията по досиетата, 2015 г., 515 страници.